

Zločin u Slunju i okolnim mjestima

Izvještaji s rasprave

20. listopada 2009. godine

Izvještava: Martina Franičević, Građanski odbor za ljudska prava, Zagreb

Suđenje prate: Maja Kovačević Bošković i Martina Franičević – monitorice Građanskog odbora za ljudska prava iz Zagreba, Đuro Ivković i Monika – monitori Ureda OSCE-a u Zagrebu, supruga okrivljenika, novinari, ostali

Na sudu su prisutni djelatnici Odjela za podršku svjedocima MPRH, koji su i dovezli troje svjedoka na ročište.

POČETAK GLAVNE RASPRAVE I UVODNI GOVORI STRANAKA

Stranke nisu imale primjedbi na sastav vijeća pa je vijeće pristupilo utvrđivanju istovjetnosti optuženika.

ČITANJEM OPTUŽNICE broj KT-36/95 po zamjeniku županijskog državnog odvjetnika u Karlovcu Zdravku Caru započela je glavna i javna rasprava.

Okrivljenik je poučen i upozoren u smislu čl. 88. st. 3. i 4. ZKP-a i čl. 320 st. 1. i 2. ZKP-a, nakon čega je izjavio da je razumio za što ga se tereti, da je shvatio pouke i upozorenja, no da se ne osjeća krivim za kazneno djelo za koje ga se tereti optužnicom i da će svoju obranu iznijeti na kraju dokaznog postupka.

DOKAZNI POSTUPAK

Svjedočenje Milana Preradovića

Svjedok je iskazao da je u studenom 1991. nakon pada Slunja bio mobiliziran u topničku brigadu. Poznaje okrivljenika, jer su prije rata zajedno radili u „Jugoturbini“, a smatra ga poštenom osobom. O njemu nikada nije čuo ništa loše. Ne zna kakvu je dužnost obnašao za vrijeme rata, zna samo da je bio na poligonu.

Nakon što ga je predsjednik vijeća upozorio da je drugačije iskazivao prilikom saslušavanja u istrazi 01. travnja 2009., kada je rekao da je okrivljenik bio zapovjednik na poligonu, svjedok je rekao da ne zna da je to tada rekao i da mu nije poznata funkcija okrivljenika. U početku, kada se četa tek formirala, zapovjednik je bio Ilija Dunović, a tko je bio kasnije on to ne zna.

Naveo je da je četa TO „Primišlje“ sudjelovala u napadu na Slunj.

Svjedok se ne sjeća kakvu je odoru nosio okrivljenik, a on ga nije vidio s oružjem.

Poznato mu je da je 13. pješачka brigada osnovana nakon pada Slunja te da su avioni JNA bombardirali Slunj par dana prije pada grada, no nije mu poznato da li se hrvatsko stanovništvo iselilo s tog područja.

Upitan o ubojstvu Pave Ivšića svjedok je odgovorio da je čuo kako je imenovanog ubio „Mimi“ Tepavac i to tako da je prvo Pavo Ivšić nanišanio puškom prema Branku Cekinoviću, dok je ovaj zajedno s Tepavcem prolazio pored njegove kuće, nakon čega je Tepavac zapucao u Pavu Ivšića.

Svjedočenje Branka Adžibabe

U svom iskazu svjedok je naveo da je 1991. bio učitelj razredne nastave u Primišlju, gdje su ga i zatekli događaji oko napada na Slunj i okolno područje. Nakratko je bio mobiliziran, a potom vraćen na svoje radno mjesto. Poznaje okrivljenika i zna da je bio zapovjednik čete u Primišlju, koja je bila formirana prije napada na Slunj. Osobno ga je sretao tijekom 1991. i zna da on nije nikoga napadao. Naveo je da je ta četa ustvari više bila seoska straža, da je spadala u Teritorijalnu obranu te da on ne zna je li bila podređena JNA, no da zna da je između njih bilo suradnje. Čuo je za ubojstvo Pave Ivšića, no on o tome ništa поблиže ne zna.

Svjedočenje Tome Kosa

Svjedok je naveo da je 14. studenog 1991. na svojim kućnim vratima u Primišlju bio lišen slobode od strane Đure Grubora i jednog mladića iz Plaškog, kojega on osobno ne poznaje, a da je tome prisustvovao i optuženik. Ova dvojica su pitali optuženika kuda će s njim, na što je on odgovorio da ga vode na cestu. Prilikom hapšenja svjedok je bio u civilnoj odjeći, nije bio pripadnik nikakve postrojbe te mu nije rečeno zbog čega ga hapse.

Rekao je da on ne zna tko je od spomenute trojice bio zapovjednik te da ne zna je li netko naredio njegovo hapšenje, nakon čega mu je predsjednik vijeća predočio dio njegovog iskaza iz istrage u kojem je naveo da je „Cekinović bio zapovjednik te da je upravo po njegovoj naredbi on lišen slobode“. Svjedok je pojasnio rekavši da je on tek kasnije čuo da je optuženik bio zapovjednik vođa kao pripadnik „Martićeve milicije“, no da danas tvrdi da okrivljenik nije početno naredio njegovo hapšenje.

Đuro Grubor i mladić iz Plaškog su ga tukli, na način da mu je prvo Grubor udario tri šamara, a zatim ga je udario kundakom puške od čega se srušio na pod te su ga tada tukli na podu. U tom trenutku je došao okrivljenik s vojskom, stajao je pored njih udaljen dva do tri metra i vidio to, no nije ništa rekao. Istaknuo je da ga, u trenutku kada je došla vojska, više nisu tukli. Grubor je potom upitao: „Cekin, kuda s njim?“, a svjedok je čuo odgovor da ga se vodi u komandu na poligon te je pretpostavio da je to rekao okrivljenik, no on nije vidio tko je to rekao jer je bio ošamućen od batina i ležao je potrbuške, sav krvav, s lisicama na rukama. Pet dana je bio na poligonu u pritvoru i nakon toga više nije vidio optuženika.

Svjedočenje Boška Sučevića

Iskazao je da je bio mobiliziran u TO „Primišlje“, a zapovjednik mu je bio optuženik. Bili su obučeni u SMB uniforme i naoružani pješačkim naoružanjem.

Opisujući napad na Slunj naveo je da su prvo prolazili „šareni“, tj. obučeni u maskirne odore, tzv. „specijalni vod“, kojima je zapovjednik bio Branko Cekinović, brat optuženika, dok su ostali iz čete „Primišlje“ išli iza njih i uz njih bočno. On tom prilikom među njima nije vidio optuženika.

U poslijepodnevnim satima su ušli u predgrađe Slunja zvano Ivšić naselje te je on tada na udaljenosti od 20-ak metara vidio Pavu Ivšića kako vidno pijan izlazi iz svoje kuće s bocom pića u džepu, držeći u ruci poluautomatsku pušku. Svjedok je naveo da se on sada ne sjeća je li Pavo Ivšić u nekoga uperio tu pušku, no vidio je kako je pripadnik „šarenih“ Nenad Tepavac pucao u Ivšića te da je nakon toga Gojko Grubor prišao njegovom mrtvom tijelu i protresao mu ruku, valjda da provjeri je li ovaj još živ. Predsjednik vijeća ga je potom upozorio na razlike između današnjeg iskaza i iskaza iz istrage¹, a

¹ U istrazi je svjedok naveo da je, kada su u popodnevnim satima ušli u Slunj, vidio kako Pavo Ivšić leži ispred svoje kuće, ali da nije vidio je li krvav, te da je kasnije čuo da ga je ubio Nenad Tepavac. Također je naveo da je tom prilikom vidio kako Gojko Grubor vuče po cesti leš Pave Ivšića.

svjedok je odgovorio da je „onaj raniji iskaz istinitiji nego ovaj današnji, jer mu je danas u glavi mučnina“.

Svjedočenje Mileta Stojakovića

Svjedok je iskazao da je on bio na području Slunja, točnije između mjesta Primišlje i Perjasica, sve do 1993., kada je otišao u Karlovac, da bi se 1994. vratio na to područje, pri čemu je uhićen od strane srpske vojske pod optužbom „da je radio za neprijateljsku vojsku“, zbog čega je godinu dana i dva mjeseca proveo u zatvoru u Glini.

Slabo je poznao optuženika, poznato mu je da je u jesen 1991. bio zapovjednik ili zamjenik zapovjednika u Tržiću, a nakon toga zapovjednik u Perjasici.

Svjedoku je poznato da je bilo paleži hrvatskih sela u okolici Slunja, no on ništa ne zna o ubojstvima Hrvata pa tako ni o ubojstvu Pave Ivšića.

21. listopada 2009. godine – nastavak dokaznog postupka

Na početku ročišta vijeće je konstatiralo da nije pristupila svjedokinja Nada Rudan, koja je svoj izostanak opravdala zbog brige o staroj i nemoćnoj osobi, te je zamolila da je se ispita u mjestu boravišta.

Svjedočenje Daneta Kosanovića

Naveo je da poznaje optuženika, no nije mu ništa poznato o njegovom ponašanju za vrijeme rata. Nije ga vidio u mjesecu studenom 1991., samo je kasnije čuo da je pomagao nekim Hrvatima kako ne bi bili pogubljeni.

Svjedok je baš na dan napada na Slunj ujutro u 6,30 sati napustio to područje s namjerom da ode u Zagreb. Predmetni napad tada još nije počeo.

Svjedočenje Mileta Jančića

Ovaj svjedok je došao svjedočiti iz Republike Srbije. Naveo je da je prilikom napada na Slunj bio mobiliziran u TO „Primišlje“, koje je u svojim počecima bilo seoska straža. Prvi zapovjednik bio je Ilija Dunović, a nešto prije napada na Slunj za zapovjednika je postavljen optuženik, koji je negodovao zbog te odluke, no većina je tako odlučila i on je to prihvatio. Poznato mu je da su u travnju 1991. počele seoske straže, a da se optuženik uključio početkom kolovoza 1991. Ne sjeća se da bi optuženik 1991. bio na poligonu.

Svjedok je potom opisao kako je tekao napad na Slunj. Rekao je da je napad vodio Čedo Bulat iz pravca poligona i to nakon što su u smjeru Slunja prošli tenkovi. Jedinica iz Primišlja ušla je u Slunj u poslijepodnevnim satima, a njome je upravljao optuženik, no naveo je da on nije vidio da je optuženik baš kod tog napada na Slunj bio u njegovoj blizini. Nosili su SMB odore, a kretali su se dosta neorganizirano, skupno. U svom iskazu je istaknuo da ni u jednom trenutku nije čuo da bi optuženik naređivao palež, pljačku, ubijanje civila i slično.

Svjedok je čuo za ubojstvo Pave Ivšića, pa tako i da ga je ubila osoba čiji je nadimak „Mimi“, a prezime Tepavac. Njega osobno svjedok nije poznao, no misli da je on bio u njihovoj postrojbi.

Svjedočenje Mileta Kosijera

U svom iskazu svjedok je naveo da je tijekom 1994. ili 1995. upoznao optuženika na poligonu, gdje je ovaj „vodio neke papire“. Svjedok je za sebe rekao da je on tada bio pijan i da je napravio incident zapucavši po vojnoj komandi te da ga je od zatvora tada spasio upravo optuženik. Nije mu poznato gdje je optuženik bio za vrijeme napada na Slunj.

Svjedočenje Juraja Jurašina

Optuženog je upoznao u ratu i taj događaj je detaljno opisao. Rekao je da je 16. studenoga 1991. uvečer, kada je Slunj već bio okupiran, obučen u odoru ZNG-a čiji je bio pripadnik, prilazio napuštenom vodovodnom spremniku u kojemu je bilo smješteno osamnaest hrvatskih civila koji nisu izbjegli iz grada. Ugledao je nekoliko osoba u odori, no nije znao o kojim je vojnicima riječ. Tada je u njihovom smjeru uperio pušku i mogao je u njih pucati, međutim prepoznao je Grubora (ne sjeća se je li to bio Gojko ili Đuro) i jednog Ranka, a treći među njima je bio optuženik, kojega je tada vidio prvi put. Svi su imali na sebi SMB odore. Sporazumjeli su se da jedni u druge ne pucaju. Grubor je zatražio da mu preda oružje i ranac te je, u trenutku kada je svjedok silazio prema tom spremniku, prišao mu s leđa i počeo ga tući te je i repetirao pušku prema njemu. U tom se trenutku umiješao optuženik, skočio je i usprotivio se Gruborovoj namjeri, rekavši da ga ne ubije, jer je i svjedok malo ranije mogao ubiti njih da je to htio, a poštediti im je život. Nakon toga ga je optuženik sklonio u spremnik s drugim civilima. Ondje civile nitko nije maltretirao, jedino su osobe u hrvatskim odorama bile tučene.

Idućega dana, 17. studenoga 1991., optuženik je došao po svjedoka i vodio ga na Ivšić brdo i Debelo brdo tražiti minska polja, jer je to bila njegova struka. Dana 18. studenoga 1991. optuženik ga je vodio na ispitivanje u Primišlje kod Mane Čokeše. Istaknuo je da se optuženik prema njemu dobro ponašao, a i svi ostali u Primišlju.

Nakon okupacije, kada je u Slunju već utemeljena nova vlast, svjedoku je prišla supruga optuženika, poljubila ga i zahvalila mu što joj nije ubio muža.

Svjedoku nije poznato u kakvim je okolnostima ubijen Pavo Ivšić, a on je dobio naredbu da ode do njegove kuće i pokopa ga. Na njegovom tijelu je vidio prostrijelnu ranu, ležao je u blatu i imao je na sebi civilnu odjeću. Pored njega nije pronašao nikakvu čahuru, a ni bocu, no poznato mu je da je ovaj bio sklon alkoholu. Svjedok je ondje iskopao jamu i pokopao ga, a nakon par dana je dobio odobrenje da ga premjesti na groblje.

Dokazni prijedlozi

U nastavku je vijeće prihvatilo dokazni prijedlog obrane da se kao svjedoci saslušaju Desa i Jovo Milošević (brat i sestra), Đoko Pijevac, Nebojša Božić, Đoko Simić, Mićo Karajlović i Nenad Tepavac, koji se nalazi u Lepoglavi na izdržavanju kazne zatvora. O saslušanju Nade Rudan kao svjedoka vijeće će odlučiti naknadno.

Odbijen je prijedlog obrane da se optuženiku ukine pritvor, a iduće je ročište određeno za dane 30. studenog i 01. prosinca 2009. s početkom u 08,30 sati.

Zapažanja:

Prilikom izlaska iz sudnice svjedok Jure Jurašin je upitao vijeće smije li se rukovati s optuženikom, što je predsjednik vijeća i dopustio. Srdačno su se rukovali i poljubili u obraze, a potom je svjedok isto učinio i sa suprugom optuženika.

30. studenoga 2009. godine – nastavak dokaznog postupka

Izvjestava: Marko Sjekavica, Građanski odbor za ljudska prava

Suđenje prate promatrači OEES-a Monika Čavlović i Đuro Ivković, Martina Klekar iz Građanskog odbora za ljudska prava, Marko Sjekavica iz Građanskog odbora za ljudska prava, novinari, članovi obitelji optuženika

Dokazani postupak je nastavljen iznošenjem iskaza svjedoka.

Svjedočenje Nenada Tepavca

Svjedok je u pratnji pravosudne policije doveden iz kaznionice u Lepoglavi gdje se nalazi na odsluženju kazne.²

Iskazao je da je bio pripadnik TO Primišlje i u tom svojstvu se nalazio u Ivšić Naselju prilikom napada na Slunj. Rekao je da se pred njim i pripadnicima njegove čete odjednom, izašavši iz kuće, pojavio naoružani Pavo Ivšić i zapucao prema njima. Uz to im je opsovao majku četničku. Svjedok je rekao da je potom ispalio metak u Ivšića i ubio ga.

Rekao je da se optuženika slabo sjeća, da se ne sjeća tko mu je bio zapovjednik i da mu nitko nije naredio da puca, već je to učinio u samoobrani.

Na pitanje ŽŽDO-a odgovorio je da je išao u napad na Slunj radi 1941. godine kada su ustaše pobili mnoge članove njegove obitelji.

U nastavku dokaznog postupka, predsjednik Vijeća, sudac Ujević, pročitao je **dopis Odjela za podršku žrtvama i svjedocima** u kojem se navodi da je **svjedok Đorđe Pjevac** (iz Zrenjanina, Republika Srbija), radi zaštite svoje obitelji koja živi u Karlovcu, zatražio tajnost svoga iskaza. Stoga je Vijeće donijelo **rješenje kojim se isključuje javnost** sa dijela glavne rasprave, uz iznimku promatrača nevladinih udruga i OEES-a, koji su propisno upozoreni o dužnosti čuvanja tajne.

Svjedočenje Đure Miloševića (iz Čonoplje, Republika Srbija)

Na pitanje branitelja optuženika, odvjetnika Šuška, odgovorio je da su u napadu na Slunj prvo išli tenkovi JNA, a za njima pješadija.

Vezano za Tomu Kosa, svjedok je rekao da je on imao krnje zube, a iako su njih dvojica jako dobri, nikad mu nije pričao da je bio napadnut te da bi on znao da je isti bio povrijeđen. Sreo ga je u travnju 2009. godine, a nadodao je da je Tomo Kos čitavo vrijeme 1991.-1995. ostao u svom selu te da voli malo više popiti.

Na pitanje optuženika, odgovorio je da u Kosovima niti jedna kuća nije bila zapaljena, a da sigurnost Hrvata koji su ostali nije bila ugrožena.

Svjedočenje Dušana Grubora

² Nenada Tepavca ŽS u Karlovcu osudio je 11. listopada 2007. godine na zatvorsku kaznu u trajanju od 10 godina zbog počinjenja ratnog zločina protiv civilnog stanovništva jer je kao pripadnik TO Primišlje, bez ikakvog povoda, 16. studenoga 1991. godine, u okolici Slunja, usmrtio Pavu Ivšića ispred njegove kuće. Također je proglašen krivim za nečovječno postupanje prema Hrvatima Slavku Flanjaku i Tomu Kosu.

Svjedok je naveo da je njegov sin Đuro, koji je 1998. poginuo u prometnoj nesreći u Srbiji, 1991. godine bio u Srbiji u miliciji, a na područje Slunja je došao 1992. godine. Njegov drugi sin Gojko je tada još bio dečkić.

Na pitanje optuženika svjedok je rekao da njegov sin Đuro nije bio pod optuženikovim zapovjedništvom. Rekao je da 1991. godine optuženik nije bio na „Poligonu“³.

Na pitanje ZŽDO, svjedok je odgovorio da je čuo da je Pavu Ivšića ubio Milan Tepavac, nakon što je ovaj izišao naoružan iz svoje kuće i počeo pucati po Tepavcu i drugima. Rekao je da ne zna da li je optuženik u svezi toga poduzeo neke radnje.

Svjedočenje Maneta Čokeša

Rekao je da je optuženik 1991. bio zapovjednik TO Primišlje, da se on branio od tog imenovanja, ali da je izvjesni Simo Krnić inzistirao te je optuženik na poslijetku pristao.

Rekao je nadalje da su Hrvati u jesen 1991. napustili Slunj, ali da se ne sjeća točno kada je to bilo. Nastavio je rekavši da je Đuru Grubora znao od prije rata, kad je isti radio u policiji u Karlovcu, a da ne zna gdje je on bio za vrijeme napada na Slunj, uz napomenu da misli da je u jednom razdoblju bio u Beogradu.

Iskazao je da je dva dana nakon pada Slunja tamo došla policija iz Veljuna i Vojnića. Za sebe je rekao da je tamo došao nakon 10 dana jer je bio pozvan u policiju.

Odgovorio je branitelju optuženika da zna Juraja Jurašina, da i danas s njim popije piće i da se s njim dobro postupalo za vrijeme rata.

Pavu Ivšića je znao kao vozača od prije rata, a o njegovoj pogibiji je samo čuo i to da ga je, nakon što je s puškom u ruci izašao iz kuće, ubio Milan Tepavac, zvan Mimi.

Na pitanje optuženika svjedok je odgovorio da je TO Primišlje imala zadatak obrane, a ne napada i da, koliko on zna, za vrijeme napada na Slunj, nisu palili niti uništavali imovinu, niti maltretirali civile. Rekao je da mu je poznato da je optuženik čak imao fizičkih sukoba s nekim pripadnicima čete koji su bili samovoljni i izmicali kontroli, primjerice s Đurom Graorom.

Odgovorio je da ne zna kada je izgorjela kuća Pave Ivšića.

Na upit ZŽDO, svjedok je odgovorio da je bio prisutan kad je, na prijedlog nekih dečki, Simo Krnić odredio optuženog Cekinovića za zapovjednu funkciju u TO Primišlje.

Svjedok Jove Miloševića (iz Sombora, Republika Srbija)

Rekao je da je 1991. bio mobiliziran u TO Primišlje, gdje mu je optuženik bio zapovjednik, ali ga nije, kao obični vojnik, vidio prije napada na Slunj. Tijekom tog napada svjedok je prolazio kroz Ivšić Naselje, ali Pavu Ivšića tada nije vidio. Čuo je da je isti izašao ispred kuće naoružan karabinom. Osim Ivšića, svjedok je rekao da u tom mjestu nije bilo drugih civila. Nikoga nisu maltretirali, niti su palili kuće, a optuženik im je rekao da ne pucaju. Svjedok je nadodao da su desetnici vojnicima prenijeli optuženikovu zapovijed da se ne pale kuće niti maltretiraju civili.

Svjedok je također iskazao da je njihova četa ubrzo, 10ak minuta od „oslobođenja Slunja“, bila povučena. Rekao je da je Slunj bio prazan jer su Hrvati grad napustili prije napada.

Rekao je da je vidio da su Tomu Kosa, u blizini njegove kuće, zarobili Đuro Grubor i još neki crni čovjek iz Plaškog. Đuka (Đuro Grubor), koji je bio naoružan, rekao mu je da se makne. Rekao je da misli da se navedeni događaj zbio prije napada na Slunj, a nije vidio optuženika zajedno s Đurom Gruborom.

U svom iskazu rekao je da poznaje Tomu Kosa jer je njegovo selo 1 km udaljeno od svjedokove kuće i rekao je da je optuženik četvorici članova obitelji Kos dopustio da stanuju u njegovoj kući, rekavši da im ne smije nedostajati ni dlaka s glave. Iskazao je da u selu Kosovi nisu paljene kuće.

Na pitanje ZŽDO-a, svjedok je odgovorio da je ranije znao da se priprema napad na Slunj, a da ne zna da je nakon napada bila dodjela odličja.

³ Poligon je mjesto u blizini Slunja, gdje je u to doba bila locirana JNA i odakle je topnički djelovala po Slunju.

Zapažanja:

Predsjednik Vijeća, koji vrlo temeljito i korektno ispituje svjedoke, nije im davao priliku da, u skladu s člankom 239. stavak 1. ZKP-a najprije u slobodnom iskazu „iznesu sve što im je o predmetu poznato“, a tek onda odgovaraju na postavljena pitanja. Također ih za njihove posredne spoznaje nije u skladu s čl. 239. st. 2. pitao odakle im je to poznato.

01. prosinca 2009. godine – nastavak dokaznog postupka, obrana okrivljenog, završni govori, objava presude

Izveštaj pripremila: Martina Klekar, monitorica Građanskog odbora za ljudska prava

Suđenje prate: Marko Sjekavica – Građanski odbor za ljudska prava, Monika Čavlović i Đuro Ivković – Ured OSCE-a u Zagrebu, novinari, supruga i sin optuženika

NASTAVAK DOKAZNOG POSTUPKA

Čitanje iskaza svjedokinje Nade Rudan

Uz suglasnost stranaka pročitana je iskaz svjedokinje Nade Rudan, ispitane u istrazi, a koja nije u mogućnosti pristupiti na glavnu raspravu.

U svom iskazu ona je opisala napad na Slunj pri čemu je tvrdila da je napad počeo u subotu ujutro oko 10,15 sati topničkim napadom te da je tada već dosta ljudi iselilo i da je grad bio praktički prazan. Navela je da su se pripadnici vojske ponašali korektno, a da su zlodjela činili pripadnici paravojnih postrojbi, koji nisu imali odore, nego su bili u civilnoj odjeći s različitim prišivenim oznakama, a neki su bili i maskiranih lica. Optuženika je poznavala i spominje ga kao pripadnika vojske.

Uvid u isprave

U nastavku dokaznog postupka vijeće je izvršilo uvid⁴ u:

- zapovijed za borbenu uporabu jedinica TO,
- presliku prijedloga za unapređenje rajonskog štaba TO Veljun,
- presliku tajnih naziva jedinica rajonskog štaba TO Veljun,
- presliku mapa s precizno ucrtanim položajima postrojbi koje su sudjelovale u napadu na Slunj i okolicu,
- popis promaknutih pripadnika vojnih formacija vojske tzv. „SAO Krajine“ od 08. prosinca 1991. g.,
- presliku liste operativnog dežurstva,
- popis vojnih lica TO Primišlje,
- spisak osoba po ugovoru 13. pješačke brigade vojske tzv. „SAO Krajine“,
- popis pripadnika čete TO Primišlje od 22. kolovoza 1991. g.,
- zapisnik sa savjetovanja vojske tzv. „SAO Krajine“ od 03. kolovoza 1993. g.,
- uvid u foto-dokumentaciju,
- preslika brojnog stanja odreda Veljun,
- presudu Županijskog suda u Karlovcu broj K-19/02 (opt. Milan Strunjaš) i presudu Županijskog suda u Karlovcu broj K-17/07 (opt. Nenad Tepavac)

⁴ Vijeće je konstatiralo da se citirane presude čitaju, no ono ih je samo nabrojalo.

Stranke nisu imale drugih dokaznih prijedloga te je vijeće pristupilo ispitivanju optuženika.

Ispitivanje optuženog Cekinovića⁵

U svom iskazu opt. Cekinović je naveo da je on u srpnju 1991. došao iz Karlovca u Primišlje, gdje se pridružio seoskim stražama. U selu nije imao drugih obaveza pa bi po cijeli dan s još dvoje, troje izbjeglica sjedio uz nekakav grm i čuvao stražu. Dana 23. kolovoza 1991. bio je sastanak u Kolundžiji, kojom je prilikom Ilija Dumović smijenjen s položaja zapovjednika čete TO Primišlje, jer se nije redovito pojavljivao na dužnosti. Tada je Đoko Simić predložio optuženika za novoga zapovjednika čete, čemu se ovaj protivio govoreći kako on nema vojnu naobrazbu za obnašanje takve funkcije, no rečeno mu je da njima to nije ni potrebno, nego da im treba osoba koja ima vremena i može uvijek biti na raspolaganju kao šef smjene. Također mu je objašnjeno da se ta četa ne planira boriti niti ikoga napadati, a ako dođe do pucanja, tada će oni zapucati samo toliko da spase civilno stanovništvo. Prisutni na sastanku su ga jednoglasno izabrali i on je na to pristao.

Vežano uz odluku o napadu na Slunj, optuženik je iskazao da je u noći s 15. na 16. studenoga 1991. došao k njemu u štab Simo Krnić, operativac u TO Veljun, te mu je donio zapovijed o napadu na Slunj od dana 30. rujna 1991. godine. Optuženik je nadalje naveo da je njegova jedinica imala isključivo pješačko naoružanje te da je njen zadatak bio da ovlada Debelim brdom i Ivšić naseljem, i oni tom prilikom nisu davali potporu topništvu. Pojam „čišćenje terena“, naveden u odluci o napadu na Slunj, on ne zna točno definirati no zna da to nikako ne znači ubijanje civila i paljenje kuća, već da treba zbrinuti ostatak stoke i pomoći bolesnima i ranjenima.

Pripadnici njegove čete su svi bili protiv toga napada, a on je zapovjednicima vodova rekao da se korektno ponašaju, da u napadu ne pale kuće te da ne ubijaju ni maltretiraju civilno stanovništvo. Toga jutra, prilikom samoga napada, dva su aviona JNA „tukla“ industrijsku zonu, a topništvo s vojnog poligona sam grad, tako da njegova četa s tim nije imala nikakve veze. Prilikom kretanja prema Slunju, oni su se kolebali i bili su dosta neorganizirani, kada su im s leđa došla dva tenka i dva transportera JNA te su došli ispred njihovih linija. Iz transportera je izašlo tridesetak vojnika i jedan časnik s poligona, koji je pripadnicima optuženikove jedinice objasnio kako će se kretati prema Slunju. U tim trenucima Hrvatska vojska je preko Korane pucala prema njima pješačkim naoružanjem. Neposrednog sukoba između hrvatske vojske i njegove čete nikada nije bilo, a četa se kretala različitim putevima. Kad su prošli Debelo brdo i došli do hrvatskih rovova, tu više nikoga nije bilo.

Uveče istog dana mu je komandant voda rekao da je ubijen Pavo Ivšić, koji je s puškom „na gotovs“ izašao iz svoje kuće i uperio je prema zapovjedniku voda, a Nenad Tepavac je potom pucao u njega uslijed čega je ovaj preminuo. Tako su mu govorili i ostali pripadnici čete, koji su prisustvovali tom događaju. Kad je Pavo Ivšić ubijen, on je u tim trenucima bio udaljen nekih tristo metara. O svemu tome je idućega dana obavijestio Čedu Bulata, a kada je u Slunju formirana vlast, otišao je k Juraju Jurašinu, koji je potom pokopao pokojnog Ivšića.

Optuženik je u nastavku svoga iskaza naveo da od strane njegove jedinice nije bilo nikakve paleži, pljačke ili maltretiranja civilnog stanovništva. Poznato mu je da je u skloništu bilo skriveno osamnaest hrvatskih civila prema kojima je korektno postupano, a on je osobno naredio da dođe medicinska sestra i pregleda ih te im je još, u cilju da ih umiri, rekao da je i njegova supruga Hrvatica i da se ne brinu. Pored toga, ustvrdio je da je osobno zaštitio Juraja Jurašina i Marijana Ivšića.

Za Gojka Grubora je ustvrdio da je bio u njegovoj postrojbi, a za Đuru Grubora je izjavio da je riječ o Gojkovom bratu, koji je bio u vojnoj policiji smještenoj na vojnom poligonu i pod izravnim zapovjedništvom vojske na poligonu.

⁵ Opt. Cekinović u istrazi nije iznosio svoju obranu, odnosno „branio se šutnjom“

Vezano uz sudbinu Tome Kosa optuženik je iskazao da je njemu žao što ga je isti teretio u ovome postupku, tim više što je on puno učinio za stanovnike zaselka Kos pa tako i za imenovanoga. Tomo Kos mu je u vremenu od 20. do 25. studenoga 1991. pričao što mu se dogodilo, odnosno da su ga istukli i odveli na poligon, no tu njegovu priču nitko optuženiku nije potvrdio.

Nakon saslušanja optuženika, budući da se nitko drugi nije javljao za riječ, predsjednik vijeća je objavio da je dokazni postupak dovršen.

GOVORI STRANAKA

Zamjenik ŽDO-a je u svom završnom govoru naveo da obranu okrivljenika smatra neosnovanom te da je ista iskonstruirana u cilju izbjegavanja kaznene odgovornosti, no da iz iskaza ispitanih svjedoka, koji su se nalazili na teritoriju na kojemu je on djelovao, a također i iz dokumentacije koja prileži spisu, nedvojbeno proizlazi da je opt. Cekinović kriv.

Navode obrane da je optuženik bio postavljen za zapovjednika čete kao osoba koja nije bila vojno obrazovana, tužitelj smatra neutemeljenim, tvrdeći da je upravo iz njegove obrane vidljivo da vrlo dobro vlada vojnom terminologijom te da je bio dobro informiran o stanju na teritoriju kojim je zapovijedao i planiranim akcijama. U prilog tome govori i dokumentacija od 18. prosinca 1991. o unaprijeđenjima nakon pada i okupacije Slunja, koja su uslijedila „za iskazanu hrabrost, odvažnost i patriotizam u izvršavanju borbenih zadataka“, a pod brojem 34 unaprijeđen je upravo optuženik.

U nastavku izlaganja zamjenik ŽDO-a je analizirao svjedočki iskaz Tome Kosa, za kojega smatra da je direktno optužio opt. Cekinovića kao zapovjednika koji nije poduzeo niti jednu radnju da ga zaštiti dok je bio tučen u njegovoj neposrednoj blizini, nego je suprotno tome dao naredbu da bude odveden i lišen slobode. U pogledu ubojstva Pave Ivšića, tužitelj smatra da optuženik, kao zapovjednik postrojbe iz koje je počinitelj ovoga kaznenog djela, iako je znao što se dogodilo, nije poduzeo nikakve radnje da se počinitelj kazni, a niti da se tijelo pravovremeno pokopa i osigura kuća pokojnika, koja je ubrzo nakon ubojstva spaljena.

Nadalje se završni govor tužitelja referira na odredbe Ženevske konvencije o zaštiti građanskih osoba za vrijeme rata od 12. kolovoza 1949. i odredbe Dopunskog protokola broj I toj konvenciji, uz naglasak da su te odredbe toliko općenite da je s njima upoznat svaki pripadnik bilo koje vojske te da izričito zahtijevaju da strane u oružanom sukobu moraju od zapovjednika, što se tiče pripadnika oružanih snaga pod njihovim zapovjedništvom i drugih osoba koje su pod kontrolom tih zapovjednika, zahtijevati da spriječe povrede Konvencije i Protokola broj I te da ih po potrebi suzbijaju. Ponašanje optuženika tužitelj cijeni kao propuštanje kojemu se može dati značaj podržavanja takvoga ponašanja i da se to može objasniti kao „produžena zapovijed glavnih zapovjednika za činjenje takvih radnji“, čije su posljedice fizičko maltretiranje i smrt civilnih osoba, protjerivanje stanovništva hrvatske nacionalnosti iz svojih domova, zbog čega smatra da je optuženik ostvario sva bitna obilježja kaznenog djela ratnog zločina protiv civilnog stanovništva iz čl. 120. st. 1. OKZRH, a činjenicu da je nekoliko svjedoka optuženiku pružilo ruku jer im je on navodno pomogao u ratnim događanjima zamjenik ŽDO-a smatra olakotnom okolnošću za okrivljenika. Također, predložio je da se optuženiku produži pritvor.

Branitelj optuženika je u svojoj završnoj riječi naveo da on smatra kao optuženik nije počinio ovo kazneno djelo te da on kao pravnik nije razumio završnu riječ zastupnika optužbe. Naime, u činjeničnom opisu optužnice optuženik nije optužen da je planirao ili da je sudjelovao u planiranju napada na Slunj, a zastupnik optužbe se na to referira u svojoj završnoj riječi. S druge strane, branitelj smatra da zastupnik optužbe izbjegava argumentirati navode optužnice kako je optuženik dozvoljavao i naređivao da se mještani hrvatske nacionalnosti lišavaju slobode i fizički zlostavljaju te da je dozvoljavao da se ubijaju građani i razaraju zgrade. U svom osvrtu na provedene dokaze prvo je konstatirao da ne postoji ni jedan detalj u spisu, a kamoli dokaz da je optuženik naredio da se netko

ubije, da se razaraju zgrade i slično. Nadalje, navodi da optuženik nije bio u objektivnoj situaciji da spriječi napad na Tomu Kosa, jer su ti udarci bili brzi i munjeviti, a također i jer optuženik nije bio na mjestu događaja. Povrh toga, branitelj je istaknuo da je svjedok Tomo Kos osoba sklona alkoholu te da se njegovu iskazu ne može vjerovati, a zaključno glede toga dijela optužbe ističe da optuženik ne može biti kazneno odgovoran, jer Đuro Grubor i Mladić iz Plaškog, kao osobe koje su tukle Tomu Kosa, nisu bili pripadnici teritorijalne obrane nego policije.

Nadalje je branitelj istaknuo da optuženik nikako ne može biti odgovoran za ubojstvo Pave Ivšića, jer on nije bio na mjestu događaja, a situacija je bila iznenadna, brza.

U povodu optužbe da je hrvatsko stanovništvo protjerano iz svojih domova, branitelj smatra da to nije točno, jer iz iskaza brojnih svjedoka proizlazi da je hrvatsko stanovništvo napustilo Slunj prije napada na taj grad.

Branitelj je istaknuo da su brojni svjedoci potvrdili da se optuženik prema građanima hrvatske nacionalnosti odnosio odgovorno i pristupačno te da je u ratnim uvjetima bio pošten i moralan čovjek. Zaključio je s tvrdnjom da nema ni jednog dokaza koji tereti optuženika da je počinio ovo kazneno djelo te je predložio da ga sud oslobodi optužbe i odmah pusti iz pritvora.

Optuženik se u svojoj završnoj riječi pridružio navodima svoga branitelja, dodavši da se ne osjeća krivim te je u bitnome ponovio navode svoje obrane.

Budući da se više nitko nije javljao za riječ, predsjednik vijeća je konstatirao da je glavna i javna rasprava završena.

VIJEĆANJE I GLASANJE, OBJAVA PRESUDE

Vijeće se povuklo na vijećanje i glasovanje, nakon čega je predsjednik vijeća javno objavio presudu, kojom je optuženik proglašen krivim što je:

u studenom 1991., kao zapovjednik čete TO Primišlje, u sastavu paravojske tzv. „SAO Krajine“, neposredno prije, kao i za vrijeme okupacije grada Slunja te okolnih mjesta, postupajući protivno pravilima međunarodnog prava i to čl. 48., 49. i 50. IV. dijela Dopunskog protokola Ženevske konvencije o zaštiti žrtava nemeđunarodnih oružanih sukoba od 12. kolovoza 1949. g. (Protokol I.), a u svrhu protjerivanja pučanstva hrvatske nacionalnosti, dozvoljavao i naređivao da se mještani hrvatske nacionalnosti lišavaju slobode i fizički zlostavljaju, pa je tako dana 14. studenog 1991. u mjestu Gornje Primišlje uhićen i bez ikakvog povoda izudaran civil Tomo Kos po vojnim osobama, kojima je tada zapovijedao, kojom prilikom su Tomi Kos izbijeni zubi, a nakon toga bez ikakve pravne osnove i po njegovoj naredbi isti odveden i zatvoren na Poligonu nedaleko Slunja, te dana 16. studenoga 1991. prilikom napada na grad Slunj dozvolio da se građani ubijaju pa je tako dana 16. studenoga 1991. lišen života Pave Ivšić po pripadniku njegove postrojbe,

dakle, kršeći pravila međunarodnog prava za vrijeme oružanog sukoba naredio da se izvrši napad na naselja, kojima je posljedica smrt i teška tjelesna ozljeda ljudi i da se civilno stanovništvo protuzakonito zatvara,

čime je počinio kazneno djelo protiv čovječnosti i međunarodnog prava – ratnim zločinom protiv civilnog stanovništva – označeno po čl. 120. st. 1. OKZRH, pa se temeljem čl. 120. OKZRH, a uz primjenu čl. 39. st. 1. toč. 1. OKZRH⁶ optuženik osuđuje na kaznu zatvora u trajanju od 1 (jedne) godine.

⁶ odredbe o ublažavanju kazne – u ovom je slučaju kazna ublažena zbog naročito izraženih olakotnih okolnosti na strani okrivljenika

Temeljem čl. 45. st. 1. OKZRH u ovu kaznu zatvora uračunava se i vrijeme koje je optuženik proveo u ekstradiციjskom pritvoru, a potom u pritvoru, počevši od 16. travnja 2009. pa nadalje.

Optuženik je u cijelosti oslobođen plaćanja troškova kaznenog postupka.

Nakon objave presude vijeće je donijelo rješenje kojim je nad optuženikom produljen pritvor, a temeljem čl. 102. st. 1. toč. 1. i 4. ZKP-a⁷, uz primjenu čl. 107. st. 2. ZKP-a.

7

Čl. 102. st. 1. ZKP-a sadrži osnove za određivanje pritvora. Pritvorska osnova iz toč. 1. toga članka odnosi se na to da postoje okolnosti koje upućuju na opasnost da će osoba pobjeći, a pritvorska osnova iz toč. 4. istoga članka odnosi se na tzv. „paraobligatorni pritvor“ (po prof. dr. sc. Davoru Krapcu) i u njoj su navedena određena kaznena djela zbog kojih se može odrediti pritvor, imajući u vidu zapriječenu kaznu zatvora u trajanju od 12 godina ili težu kaznu te ako je to neophodno zbog posebno teških okolnosti djela.